

Til: Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 31.01.25

Høring - kompetansekrav for leger i kommunale helse- og omsorgstjenester

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- og karsykdommer og demens, og er interesseorganisasjonen for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen takker for muligheten til å gi tilbakemelding på utkast til forskriftsendringer som omfatter kompetansekrav for leger i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Departementet fremmer flere forslag som lempes på kompetansekravene for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Formålet er å sikre nødvendig legekompentanse og lette på rekrutteringsutfordringene. Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter formålet med endringene for å sikre god tilgang til helsehjelp for alle. Fastlegeordningen har store utfordringer i dag, og vi vet at rundt 170 000 innbyggere ikke har en fastlege, og mange kommuner sliter med å ivareta sitt sørge-for-ansvar. Størst er utfordringene i distriktene.

Selv om forslagene kan føre til økt tilgjengelighet av leger, kan økt vikarbruk også føre til mindre kontinuitet for pasient og pårørende. Nasjonalforeningen er derfor opptatt av at det fortsatt må være en høy prioritet å sikre kontinuitet i lege-pasientforholdet, særlig overfor sårbare pasientgrupper. En norsk studie som har fått mye internasjonal oppmerksomhet viste at personer som har hatt den samme fastlegen over mange år har betydelig redusert risiko for død og færre sykdomsinnleggelses enn pasienter som kun har hatt fastlegen i ett år¹.

Som pasientorganisasjonen for personer med demens og deres pårørende er kontinuitet i tjenestene, riktig kompetanse og tilgjengelige tjenester særlig viktig. En tilgjengelig og god fastlegetjeneste er en avgjørende del av helsetjenesten både nå og for å møte årene som kommer. Vi ser allerede den betydelige økningen i antall eldre i befolkningen. Eldre vil i økende grad benytte helsetjenester - og den første de møter er som regel fastlegen. I 2024 utgjør personer over 75 år 9 prosent av befolkningen². Prognoser indikerer at denne aldersgruppen vil utgjøre 12 prosent av befolkningen innen 2040. Dette innebærer en økning fra 490 000 til 740 000 mennesker over 75 års alder. Samtidig forventes en betydelig økning i antall personer med demensdiagnose. I dag har over 100 000 personer i Norge en demenssykdom, og dette tallet forventes å nær fordoble seg innen 2040.

Vi ønsker også å kommentere på at det i allmennlegetjenesten er utfordringer knyttet til demensomsorgen og pasientenes forhold til fastlegen. Gjennom tilbakemeldinger fra personer med demens eller deres pårørende skjønner vi at det fortsatt er begrenset kunnskap om demens blant både fastleger og annen helsepersonell, selv om det har vært

¹ <https://bjgp.org/content/72/715/e84.long>

² SSB tabell 07459: Befolkning, etter alder, statistikkvariabel, år og region, 2024

Nasjonalforeningen
for folkehelsen

noen forbedringer. Videre rapporterer våre erfaringskilder om manglende samhandling og kommunikasjon mellom sykehus, fastleger og kommunen. Dette svekker kontinuiteten i omsorgen, noe som er spesielt bekymringsfullt med tanke på behovet til personer med demens som nettopp trenger kontinuitet og forutsigbarhet. Dette er forhold det er viktig å ta hensyn til ved endringer i legerekuttering og kompetansekrav.

På vegne av Nasjonalforeningen for folkehelsen

Bo Gleditsch
generalsekretær

Hedda Celius Maurud
seniorrådgiver